

Dermed vil jeg tillade mig at anbefale dette Forslag til den muligt hurtigste og velvilligste Behandling i dette Ting. Jeg lægger den største Vægt paa Ordet hurtigt, for Velvillien vil vise sig i Hurtigheden. Hvis det høje Ting ikke vil vise denne Sag den Velvillie at føre den hurtigt igennem her i Tinget i den Form, man nu vil vælge, vil der jo ikke være megen Udsigt til dens Gennemførelse i det hele, idet der er den største Rimelighed for, at Rigsdagssamlingen inden mange Dage vil være sluttet. Dermed skal jeg anbefale dette Forslag, som det foreligger, tiltraadt af Regeringen og enstemmigt, eller saa godt som enstemmigt, sendt herop fra Folketinget, til Landstingets Velvillie.

Ravn: I Slutningen af forrige Aarhundrede opstod der Uvillie og Misfornøjelse med de Skatter, vi havde, baade med de direkte og indirekte Skatter. Denne Misstemning og Uvillie hævedes først, da vi i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede fik de nye Skattelove af 1903 og senere Toldloven af 1907. Uvillien mod Skattelovene samlede sig i 90'erne særlig om Hartkornsskatterne, man kaldte dem baade uretfærdige og upaalidelige. De vare upaalidelige, fordi de vare ansatte i Aarhundredets første Halvdel, inden Dræningen og Merglingen vare gaaede over Jorden og havde bidraget deres til at give Jorden dens nuværende Udseende og Ydeevne. Og det gav sig atter et stærkt Udslag i Jylland, ved de høje, tørre Jorder, der tidlig vare i Kultur og stod med væsentlig højere Hartkorn end de senere opdyrkede Jorder, der vare lave og som havde haft Gavn af Dræning og Mergling. Man kaldte Hartkornsskatterne uretfærdige, fordi Hartkornsansættelsen var en Bonitetsansættelse og intet andet, den tog hverken Hensyn til Beliggenhed eller til Jordens andre Egenskaber. Og særlig generede denne Bonitetsansættelse derigennem, at saa at sig alle Statskatter hvilede paa Hartkornsansættelsen. Jeg har her et Par Linier, jeg gerne vilde læse op, de ere skrevne i sin Tid af et tidligere Medlem af dette Ting (J. P. Jørgensen).

Han siger følgende, som jeg med Formandens Tilladelse skal oplæse: „Ifølge de officielle Regnskaber fordeles nemlig Skattebyrden paa følgende Maade, der taler højt om den Foragt, man her til Lands paa Skatteomraadet viser Begrebet: „Lige for Loven“.

I Statskat betaler Hartkornet:

a) Gammelskat	5,000,000 Kr.
Andre Erhverv	Intet
b) Land- og Ligningskat	1,750,000 —
Andre Erhverv	200,000 —
I Amtsskat betaler Hartkornet	5,000,000 —
Andre Erhverv	Intet
I Sogneskat betaler Hartkornet: forlods 7½ Mill. Kr. samt efter Formue og Lejlighed 3½ Mill. Kr., i alt	11,000,000 —
Andre Erhverv	2,000,000 —
I Tiende betaler Hartkornet	6,750,000 —
Andre Erhverv	Intet

Desuden udreder Hartkornet forskellige Naturalpræstationer, som mindst kunne anslaaes til . . . . . 1,000,000 —.

Det fremgaar altsaa heraf, at af de omtrent 33 Mill. Kr., der paalignes Befolkningen i Skat til Stat og Kirke, Amts- og Sognekommuner, udreder Hartkornet alene 30½ Million, medens alle de andre Erhvervsgrene tilsammen ikke en Gang udrede 2½ Mill. Kr., hvilket betegnet ved et mere nærliggende Eksempel vil sige, at har en Mand f. Eks. anvendt 20,000 Kr. til Indkøb af en Gaard paa 8 Tdr. Hartkorn, hvorpaa der hviler en Prioritetsgæld af andre 20,000 Kr., maa han betale en Skat af 640 Kr. aarlig, men har han bragt sine 20,000 Kr. i et andet Erhverv til et Udbytte af 4 pCt., er hans hele Skat kun omkring 24 Kr.“

Hartkornsbeskatningen var ikke højt i Kurs den Gang, og der var ikke mange, der anbefalede den. Man var ogsaa enig om at gaa over til et andet Skattesystem, men man var ikke paa det rene med, hvilket man tænkte paa. En ny Matrikulering! Men det vilde blive for langvarigt, tage mange Aar og koste mange Penge. Saa fremkom der forskellige Forslag fra Regeringernes Side og fra den nedsatte Skattelovskommission, og de gik ogsaa gennemgaaende ud paa, at Hartkornsskatterne skulde overføres til Amts- og Sognekommunerne som Bidrag fra Statskassen, og til Gengæld skulde der paalægges en Indkomst- og Formueskat til Staten.

Under en af disse Forhandlinger var det saa, at det 2det ærede Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) her i Tinget udtalte, at det i Grunden var noget Lapperi med disse Hartkornsskatter og Skattelove, man maatte hellere gaa til helt at